

Nuorttanaste

„Mutto go si oidne naste, de šadde si illoi.“

„Son (Jesus) læ dat čuvvgis iddedes guovsonaste.“

Nr. 13.

15. jakkegærdde.

»Nuorttanaste« maksa ovta kruvna jakko dagast, bladde dinggujuvvu juokke poastarappe bokte.

15. Juli 1913.

»Nuorttanaste« olgusboatta guovte gærde manost — dam 15ad ja dam 30ad bæive juokke manost.

Jesus læ mailme čuovgga.

(Čali Ovla Hændrak).

(Loappa).

Æmbo hærvvasebbo ja havskadebbo orruk mu mielast læme dak Jesusa sanek, maid son laseta mañemussi dam sæmma vær-sast: „mutto sust galgga læt ællema čuovgga.“ Dat i læk nuft ibmerdet, atte Jesus læ dušše okta stuora almalaš čuovgga; mutto son son læ maidai ællema čuovgga — agalaš ællema čuovgga, mi i loapa goassege. Sæmma aigest go Jesus læ čuovgga læ son maidai ællem — ja ællem i læk mikkege ucca dingaši. Damditi læ sust, gutte čuovvo Jesusa, maidai agalaš ællem vuorddagan, doaivo siste, ja aivestassi daggo bokte atte čuovvot Jesusa duodalažat, doalvo dat maidai agalaš ællemi. Jesus i læk čuovggan dušše dam mailmest mutto maidai jabmem čada dassačigo mi ollip min rivtes sidi gost dat namatuvvum agalaš ællem algga. Maggar hærvas ja čækkemættom stuora boatteaigge læ sust, gutte læ alggam čuovvota Jesusa ožžom su ællema čuovga aldseis oapestægjen čada dam sevdnjis ja dievva bahavuodain mailme. Dat læ boatteaigge, man mañnai læ vëra strevet ja mi adda migjidi buok burid maid mi darbašep, Vaiko mi davja læp losedattujuvvum ja davja læ vaddesvuodak, mak viggek hettit min čuuvvomest Jesusa de valdda son ješ ja laidde min nuft atte mi čep galga vuometuv-

vap ja gaččat,

Mutto nuftgo Jesus læ mailme čuovgga, nuft galgga maidai juokke kristalaš læt mailme čuovgga su dagoides ja navcaides mielde.

Dat kristalaš galgga čajetet su ællemestes mailmest ječas nuft atte mailme satta oaidnet ja dovddat su čuovga daihe rievtabut dam sæmma čuovga, maid son ješ læ ožžom Ibmelest armo bokte, daihe dat læš ucceba daihe stuoreb dademielde go son læ dam ožžom. Dat læ Ibmel datto atte mi galggap čuovggat min mieldeguimidæmek oudast, vagjoledin sin gaskast daina duotta čuovgain mi boatta bagjen čuovggasi ačest. —

Gitujuvvum lekus Ibmel, gutte su armostes læ saddim su aidno barnes čuovggam dam sevdnjis mailmai. Dal bæssa juokke vaibbam ja losidattum suddolaš gavdnat gæino Ibmel paradiasi, go son fal datto, dainago Jesus ješ læ čuovggan gæino alde — son gi duottavuodast læ suddolažai buoremus usteb ja gutte i dato ovtage suddolaža jabmem. —

Rakis bæste! Mi gitep du du stuora ja bodnetes rakisvuoda oudast, dainago don njigjik vuolas du hærvasvuodast ja valddek bagjelasad min suddolaš oaže hame gillam ja jabmem diti buok min suddoi oudast. Mi gitep du rakis Jesus, go don læk dat duotta čuovgga, mi opesta min du hærvasvuotti čada buok vaddesvuodaid, mudoi lifčimek mi hævanam sævdnjadassi ja agalaš dubmitussi. Gito maidai rakes, divras bæste, atte don ik hoiggad erit ovtage vaivan suddolaža gut-

te du lusa lakkana; mutto don čuožok gæigotuvvum giedaiguim fatnastam diti juokkehaža gutte læ miedas luottadet vuolas du oudi ja dovdstet su suddoides ja hedides.

De valde dal mu gitti ja laidde mu, vai ollim mon dam sidi, gost oainam du.

Njæljad igjagoccemvuorost.

Damditi goccet dastgo epet di diede, goas dalo ised boatta, joga ækkes, daihe gaskaija daihe vuonccabiškom aige daihe iddedest. (Mark. 13,35).

Maggar mærkak læk luondorikast, go bæivve algga lakkamet. Čuovgas suonjarda nuorttan, vaiko bæivaš ain læ vuollen. Ædnam vëlla sævdnjadvuodast, ja dam oadde „myriadak“ æi oaidne maidaige mærkaid iddedest. Mutto si, gæk goccemen læk, oidnet, atte albme algga čuvgodet. Ja nuft maidai vuoinalažat.

Mi læ dat mi bukta ija? Dat læ atte bæivaš læ erit. Ja Jesus læ bæivaš, mailme čuovgas. Go son gudi ædnama, algi igja. Dat læ jukkujuvvum njælja igjagoccemvuoroi. Iskop mi gudemuš igjavuorost mi gavdnup.

Juo apostalid aige algi ækkes væigge čajetet ječas. Dalle læi eritjorralæbme oskost ja dalle algge čagjaduddamak. Ja dat ouddani gidda dassago dat sevdnjes gaskaija læi juksujuvvum. Suokadebbo ja suokadebbo saddai sævdnjad dam nuftgočču-

duvvum „sevdnjis aigeagest.“ Bibal læi gilddujuvvum, ja dat duotta kristalažak doarradallujuvvujegje kristalaš nama diti. Dat læi gaskaija-sævdnjad. Mutto maidnujuvvum lekus Ibmel! dat læ mædda.

Mutto vuoncabiškom boði. Nuftgo Samson Gazast čuožželi særvvegodde bajas gaskaija aige. Dat læi „reformationa“ Johan Wyclife Englandast (jami 1384), Johan Huus Bøhmenest (boldujuvvui 1415), Luther, Zvingli ja Calvin legje dak, gæid Ibmel ani „vuoncabiškom.“ Dat læ dat goalmad igjagoccemvuorro, ja dat læ mædda.

Dastgo čuovggasuodnjariguim nuorttan algi iddedvuorro. Duottavuoda čuovgga čuovgga æmbo ja særvvegoddast, ja i uccemusat doaiivo Jesus farga ruoktotboattema birra. Mi ællep dal dam njæljad igjagoccemvuorost. I læk šat oktage æmbo; ja Jesus fertte boattet dam „vuorost“, mast mi dal ællep. Mataeus 14 kap. 25 værsast læ mist okta govva dam ala: „Dam njæljad igjagoccemvuorost boði Jesus sin lusa, vagjoledin mæra alde.“

Damditi satta celkkujuvvut duottavuodast, atte dat buok stuoramus ja hærvasemus jurda su basidi læ min rakis Hærra farga ruoktotboattem. Dat læ dal avkalaš migiidi atte læt duttavažak Ibmel sadnai, nuft atte mi mattep gæčadet aigid mærkaid ja oaidnet, atte ollo daina mi daptuvvu min beivin, læ ollašattujubme profetaid einostusain. Dat væket min læt garvesen læt dæivvat min gonagasa, „go son boatta dom bæive hærvasen dakkujuvvut su basse olbmuides siste ja goargotuvvut sin buokai siste, gudek oskuk.“ (2 Tess. 1.10).

Dam maņemuš jakkečuodest læ 250 dubat Judalaža jorggaluvvum kristalašvutti. Dam engelas stata girkest læ 250 bapa judalaš nalest. Obba Europast gavdnujek 600 Judalaža, gudek juokke sodnabæive sardnedek Kristus evangelium Igo datge læk okta aige mærkain?

Gudbrand Tandberg

— Tønset giældabappa, læ gieskad jabman.

Su ællembarggo læi nuft nannoset čadnujuvvum Samemišsoni, atte læ mi vaimo halidus atte mærkaset sudnji ovta muittolađe ja cœlkket sudnji vaimolaš gitosa oskaldes ællembargo oudast. Mon dieđam, atte must dasa læ mielde mænga »smavva-almelaža«, gæidi son fievredi Ibmel evangelium Sami ječasek gilli.

Dam jage læ aido 20 jage dam rajest, go giældabappa Tandberg loaidasti Samemišson balvvalussi

Son læi rieğadam Drammenest dam 26ad september 1869 vanhemin gavppeolmai Edvard Tandberg ja æmed Einma Josefine. Jagest 1892 valdi son teologisk eksamen. — Samegiela læi son oappam burist, ja nuft algi son jottet sardneolmajen Daro-Samemišson balvvalusast Sami gaskast. Ja dat šaddai oidnujuvvut maņnel, atte Tandberg læi okta Ibmelest mærræduvvum balvvalægje ja nuft burist dokkalaš juokke dafhost.

Sust legje erionamaš buorre rubmašnavcak ja i son sæstam ječas, mutto su halidus læi sæstet Samemišson kassa. Stuora nođiguim čielge alde vagjoli son Sameædnam varid bagjel dalvved nuftgo gæssed, davja boði son čadanjuoskam su vanas ræisoin ja davja ođi son bagjesamid lavoin dai

hirmos buolaš dalvvejaid, gost son sati oadde ovta dimo havallasi, ja nubbe dibmo fast fertti adnujuvvut likkatallat dai buollašest starddum lattoi. Mutto buorre movtain ja stuora roakkadvuodain guddi son daid vai-vid.

Jagest 1896 namatuvvui son jottebappan, ja 1897—1903 ragjai læ son giældabappan Davvesidast (Lebesby), gost ædnuagak daina ænemus boaitobælde asse Samin aseke.

Davvesidast barggai son viššalet dam ala, atte oazžot boarrasidsida Kistrandi.

Dat læ son, gutte berre gittosa oazžot dam oudast, atte Daro-Samemišson 5 jage sati olgusaddet »Sami Usteba.« Go son guđi Sameædnama, fertti maidai blađte orostet.

Son læi duottavuodast Sami oskaldas usteb. Davja čali son avisain Sami bæloštam varas. Son læi okta daina Same-ustebin, gutte duottavuodast čuožžoti dam atte mist i læk riektat atte eritvalddet Samin sin ædnegiala.

Dam maņemuš aige barggai son stuora angervuodain dam ala, atte oazžot ovtastattet buok Samemišson ustebid. Dat læi sudnji morašen, atte son i bæssam oaidnet dam ollašuttumen.

Son læi maidai miekde »Lappernes Ven« olgusaddemest.

Sameædnam valdi su ænaš hælso. Son vaivašuvai sagga buoccuvuodost dam maņebaiggai. Son læ gukka diettam, atte suina manai jabmen guvllui, mutto son bisei buorre movtast su balvvalusastes; gidda dassago son jami. Famo viežai son vissaset dam čekkujuvvum aliemest Ibmelin.

*

Dam gova læp mi ožžom luokasen »Lappernes Ven« est, masa mi saddep daggobokte min vaibmolaš gitosal

Okta milionæra nuftgo miššonæra.

Okta nuorra Chicago milionæra Wiliam B. Borden, šaddai gieskad bigjujuvvut balvvalægjen dan bæggalmas sardneolbma Moody girkkoi Chicagost. Son læ jorggalam sælge erit suddo ællemest ja havskodaga navdašæmest ja oaffarušsam ječas Kiina stuora miššonædnami. Son læ studerim olmai, ja vaiko son aibas nuorra, de læ son juo mænga jage oaffarušsam ollo su obmudagastes Ibmel rika vidde-dam varas.

Darogiella, Samegiella daihe ædnegiella.

Okta nuorra bardne Porsangast čalla vehaš min aige skuvlai birra færa maid: —

Min aige skuvlak æi læk daggarak go ouddalaš aige. Gal læ ollo fagak maid manak galggek oappat — sagga æmbo go ouddal, — mutto daddeke orruk min aige manak — erinoamačet Same manak — čuorhed go ouddales aigest — Siivvan fertte vissa læt dat, atte min aigaš skuvlain læ aibas heittujuvvum Samegiella — ædnegiella, maid vela dat uccemus mannage adde ja nuft oažžo sælve buok oapatusast. Mutto min aigaš skuvlain læ sagga æra lakai. Ædnegiella — Samegiella læ dal aibas heittujuvvum skuvlain. Buok aive darogilli, addeš, gutte datoš. Ja go smavva manak — valddujuvvum olgus daggar sidain, gost i goassege læt adnum darogiella, galggek algget amasgiella skuvla vazzet, de juokkehaš, gutte datto, fertte dam addet, atte i dai-guim satte mannat burist. Vuost læ sist dušše oappogirjiguim dakkamuš, ja dasto vela boatta amasgiella, maid muttomak — ja ænaš oasse — æi obba addege. Moft galggek si (manak 7—8 jagest), gudek læk riegadam Same vanhem- ja bajasgessum Same sidain — ja buok gullam aive Samegilli, addet daggar vaddes giela, go daro.

Mu ibmardusa mielde darbašuvvu dušše giela addejubmai gukkes aigge, ja atte min, Sami manak, læk čuorbek, i læk mikkege ibmašid. Mutto dat læ imaš, atte min skuvla asatus galgga læt daggar, atte min ædnegiella aibas javkadet min — Sami — skuvlain, ja nuft havkadet buok našonalaš dovdo. Dat fertte læt aibas boastot. Ædnag Same vanhemak læk morrašest sin manaidæsek diti, ja gačaldak šadda stuorab ja stuorab, gosa ja gæsa galggek si jorggalet oažžom varas dam dalaš skuvla asatusa nubbastattujuvvut; dastgo nufgo dat læ, dat i mate heivet.

Gal ædnag manak oppek

darogiella lokkat girjemielde nuftgo maidai bagjel, mutto harvak dam addejik; mutto gal skuvllejæg-jek ja skuvlai oudastčuožžok adnet dam čæppivuottan, go manak lokek darogiella burist, mutto moft go sistdoalo mi læ oaivveašše, æi adde.

Josjoge min aige i oppujuvvum nuft ollo darogiella, go dalaš skuvlain, de okta goit læi visses, atte manak ibmerdegje burist dam, maid si loke ja daina lagin legje si čæbbed, go min aigaš skuvla manak.

Ja jos mi fast galggap oažžot čæppes manai min skuvlain, de berre ædnegiella, samegiella, adnujuvvut jobe vækkegiellan. Im mon læk dam oaivvelest, atte darogiella i læk avkalaš, guk-ken erit! Mon æcam dam, ja mi darbašep dam ainas, dastgo dat læ min rikagiella, ja juokke rika asse berre dam mattet; mutto dat gartta ila lossaden smavva manaidi algget amas giela oappat sæmmastgo skuvlai boattet. Daina lagin šaddek si ollo masset skuvla burin ouddalgo addešgottek maidege. Erinoamačet šaddek si uccan avke adnet kristalašvuoda oapost, mi juo læ buok avkalemus gilva mana vaibmoi.

Dærvuodaiguim

J. J. Lerpö.

*

Savvames liföi dam bitta oažžot „Lappernes Ven“i jos redaktöra gavnateš dokkalažžan.

D.S.

Brævak.

Hr. Redaktöra!

Bivdam saje du blađđai!

Dal algge fast muittalet daro blađik, atte ođđa valgga dollujuvvut Östfinmarkost, læ arvvalusast dam gæse. Mon aigom dal gæččalit čallet mu buoremus addijume mielde. Mi galggap buok samek læt dal ovta bæle, jos juo šadda ođđa valgga, stemmit Isak Saba ala buokak; dast go son læ okta, gutte galgga samid aše birra hallat stuoradiggest, ja jos mi galggap vækketuvvut mangan aše bokte de læ doavvo su bokte. Ja mi samek galg-

gap læt dal ovta mielalašvuodast mi-etta Oustasameædnain. Ja dam ovta maidai dieđam, atte Saba læ ješ sabmelaš, son bargga samid bæle ja dal mi galgašæimek læt buokak dego okta, ja mon jakam atte gal mi dal læp vissa dam mære ovtamielažak, ja dam mi maidai diettep, atte gal Saba adde smava olbmuid dile birragen sæmna burist gaa hærraid dile. Ja læ vel okta buorre, go son læ bargidbæle partiast, ja mon savam dal buok samidi dam čuvgitusa, lekusik mærragadde daihe bagje ædnain samek, okta mielasašvuotta dakka olbmuid gievran. Olo dærvuodak must buok samidi.

Laksefjordbunden den 28—6 1913.

N. Andersen, Storfjord.

Olggoædnambævak.

Washingtonast

čallujuvvu:

Hr. redaktöra Ovla-Andras!

Mon čalestam duduji moadde same dam birra, atte mon kem dal vuolggemen dam poastasajest erit Alaskai, ja mu adressa dastmannel læ Nome Alaska.

Ællet dærvvan buok Same vielak ja oabbak dam stuora Ibniel halddoi.

S. J. Balto,

Nome Alaska.

Alaskast.

Hr. redaktöra Andersen!

Mon saddim dudnji dam G. F. Lund bræva, vai don oainak, atte son læi vuostaivalddam must vitta dollar danen, atte son galgai saddit mudnji muittalus girjid ja avisaid dam ruđa oudast. Mutto dal oainam mon, atte son læ jabman, ja mon im dieđe gi rabida mudnji daid girjid ja avisaid dai ruđai oudast. Mon im dieđe gal čallet čeraidi go dudnji. Ikgo don læk nu buorre atte gæččalat oažžot dam aše čielgasen ja saddet mudnji daid.

Mi ællep dærvvam buokak ja dam sæmna mon savam maidai digjidi buokaidi!

Mist læ dal arrad gæsse ja giđđa læ læmaš buorre ja jiegnæ læ mannam visut mærast erit. Bocuk juo gosi balggek baka diti. Čuoikka maidai læ oidnusest, mutto i vela bære

ollo.

Dampak læk maidai juo muttom boattam Alaskai. Dast Golvinest mai juo finai okta dampa.

Dærvuodak buokaidi digjidi Din Nils Klemetsen,
Juni 3—1913 Golovin Alaska.

*

Hr. Nils Klemetsan Golovin læ ouddal juo čallam migjidi dam vitta dollar birra, maid son læi saddim 1911 redaktor Lundi, vai son saddeši sudnji Samegiel muittalus girji ja avisa. Nuftgo juo ouddal vasteduvvum bræva bokte, de mi æp dieđe æmbo dam vitta dollar birra, go atte Lund daid vuostaivaldi, ja gullui arvvalæmen saddit daid viddasebbut oazžom varas daid namatuvvum muittalus girjid. Mi namatep dam damditi blađest nuft atte jos oktage blađe lokkin læš vuostaivalddam daid ruđaid Lund bokte, skappum varas daid girji Klemetseni, de lekus nu buorre, atte čallus dam birra dam blađe redaktõrai.

Gudnebalolašvuodain
Redaktõra.

Soatte.

Soatte læ læmaš garas dam ragjai. Bulgarerak læk fastet mænnođam. Si læk boalddam gavpuga Serres, ja ollo nissonak ja manak læk sisabuollam. Bapak ja ječa værjotæmek sorbmijuvvujek j. n. v.

Bulgaralaš soattefangaid duokken gavdujegje gieskad ollo eritčuppum nissonbæljek ja diamantain-činatam rastačuppum suormak.

Maņemuš telegrammain oidnu, atte Bulgarialažak aigok vuollai addet ja bivdeđ dal rafhe. Dal læ værjokaskadvuotta, ja rafhe sietatus makka alggam.

Roald Amundsen

— Madapola bajasgavdne — læ dal vuorddagasast sidi.

Stuoradiggeolbmak

maidai læk alggam girdašet aimo mielde dam maņeb aige. Maņemuš sodnabæive si bagjanegje Lillestrømmenest, ja singuim manai aive burist.

Dubmijuvvum jabmemi.

Hansen Vinding ja fru Kock, guđek dibma sormiga muoiddo-dærppe Kock Kjøbenhavna, læba dubmijuvvum jabmemi.

Duše 1 — okta værroaræsta.

Hõilanda giđdast, galgga læt duše okta persovna velgolaš værroaræsta 1912 oudast. Gal dak juo læk gudnalaš oibmuk.

Lista

daid bagjel, gæk buorremlašt læk addam addaldagaid Bonakas rokkus vissoi 2be kvartalast 1913:

Karašjogast Elen Balto bokte	kr. 30,00
Kjelset miššoi særvest, Moldest	
Anna Kjelset bokte	„ 21,81
lista Anders Andersen bokte	„ 100,00
E. Holm, Smalfjord	„ 1,00
Johan Johansen F.kjeilen	„ 2,00
uccanieidast Berit	„ 0,06
Anders Samuelson,	„ 1,00
Samual Olsen Bofca	„ 0,50
August Mathisen Fingervand	„ 0,50
Ole Olsen Lille, Lerpollen	„ 1,00
Gunhild Smed Bonakas	„ 2,00
Inga Johansen, Lillemolvik	„ 0,50
Johan Imster, Trondhjem	„ 5,00
Anna Johansen Vestertana	„ 1,00
A. Sabba Per Auskar	„ 0,05
Ole Persen Gavesluft	„ 0,10
Oappateje Ole Engdal Seida	„ 1,00
Sardnedægje G. Ledang Narvik	1,00
Berit Nilsen Anti Skugge	„ 1,00
Josef Nilsen Anti Harrefjelma	4,00
Klemet Olsen Lerpollen	„ 1,00
Nils Ole Olsen Stormolvik	„ 1,00
Nils Kok Gavesluft	„ 1,00
Henrik Morsen Smalfjord	„ 0,50

Oktibuok Kr. 176,97,

maid mon læm daggobokte vuostatvaldam.

Vaimolaš gittosak buok addaldagaid addidi.

Bonakas dam 9—7—1913.

N. Pavelsen, kasserer.

Dat læ min losses vuorbbe atte ferttet dieđetet sikke fulkidi ja oappasidi atte min rakis oabba ja niedda

Ragnhild

læ jabmemi oadđam oskoin su bæstes salli, gaskavakko dam 11. Juni dimo 6 maņel gaskabæive 16-bæivasas buccamsængast. 19 jage ja 5-mano boaresen jami.

Buristsivdnevuvvum lekus su muiito! vanhemak Samuel Olsen Sofie Mathisdatter. vieljačak Mathis Samuelson, Isak Samuelson, Sofie Samuelson, John Samuelson. Bofdsa 25 iuni 1913.

Nuorra Samenieidda!

Okta nuorra dærvas Samenieidda, gutte læ harjanam olggobarggoi ja navet fidnoidi ja matta vehaš darogiela, oazžo buorre ja goepa bigomsaje dam blađe redaktõra lutte.

Buorre balkka ja fria ræiso deike. Bajasadde age ja jos vejolaš sadde maidai gova.

Gutte ocaš dam saje, fertte læt gærgos vuolgget dallanaga, go must vastadusa oazžo Čale dallanaga mudnji
Redaktõr Andersen, Skjoldehavn.

Loga ainas dam!

Juokkehaš, gutte dinggu »Nuorttanaste« nubbe jakkeballai (15ad juli rajest jage lopp) ja maksa kontingenta **kr. 0,50**, oazžo mannam jagaš juovllanummar „Juovllanaste“

skænkkan nu gukka go oplaga bistæ.

Dinggujeket dallanaga, vai ainas oazžobetet dam čabba juovllanummar.

Loga dam!

A. Larsen samegiel muittalus girje „Bæivve-Algo“ læ dal olgusboattam. Dam girjest læ 80 bæle ja maksa kr. 1,10, porto 5 øra.

Girje satta dinggujuvvut mu bokte.

A. Larsen,
Repparfjord, Finnmarken.

Mu Elektrisk boakkan

læ ožžom stuora vidanæme su stuora famolaš duojaldagas bokte. Dam ravdnje læ erinoamaš garas ja dam buoredam fabmo stuores. — Don gutte læk buocas, bajasadde mitto čovaje ja čielge birra. Čale odne ja gæččal, mi dast fallujuvvu. Boakkan maksa duše 10 k r u v n a portofria.

Oamedovdalaš divšodæbme dakkeduvvu, mi juo šadda maņašassi dat buoremus duodaštus.

Buok gačaldagak vasteduvvujek fargamusat go vastadus portomieldečuovvo. Čale ainas darogelli. Samegiella i addejuvvu.

E. Mikalsen,
Sortland, Vesteraalen.

»Nuorttanaste« čalle, prenttejægje ja olgusadde læ **Ole Andersen, Skjoldehavn.**